

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău sediul Buiucani) N. Pasecinic
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, I. Cotruță, N. Simciuc

ÎNCHEIERE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, Iulia Sîrcu
judecători Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Nadejda Rîmbu împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorii judecătorești Svetlana Mocanu și Andrei Jitaru, cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a admis apelul declarat de Nadejda Rîmbu și s-a modificat hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 20 ianuarie 2016,

c o n s t a ț ă :

La 02 septembrie 2016 Nadejda Rîmbu a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Svetlana Mocanu, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 23 octombrie 2007, încasarea sumei de 50 000 lei din contul bugetului de stat cu titlu de despăgubire a prejudiciului moral și 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Motivele cererii de chemare în judecată, astfel după cum au fost expuse de reclamantă, pot fi rezumate după cum urmează.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 23 octombrie 2007 a fost admisă acțiunea înaintată de Nadejda Rîmbu împotriva lui Eugeniu Cebotari, privind încasarea pensiei alimentare de întreținere a copilului minor aflat la întreținerea reclamantei.

În temeiul hotărârii menționate a fost emis titlul executoriu nr. 2-5663/2007, privind încasarea de la Eugeniu Cebotari în beneficiul Nadejdei (Cebotari) Rîmbu a pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor, în mărime de $\frac{1}{4}$ din toate veniturile debitorului, lunar, începând cu 07 august 2007 până la atingerea majoratului copilului.

Susține că, documentul executoriu, inițial, a fost depus spre executare la Oficiul de Executare Buiucani, fiind intentată procedura de executare nr. 719/7/2007 (R-76/7/2008), privind încasarea de la Eugeniu Cebotari în beneficiul Nadejdei (Cebotari) Rîmbu a sumei fixe în mărime de 11 799,50 lei.

Ulterior, prin încheierea din 27 ianuarie 2008 titlul executoriu nr. 2-5663/2007 s-a strămutat în Oficiul de Executare Ialoveni executorului judecătoresc Constantin Eremia, după care procedura de executare nr. 137-2003/2010 din 24 ianuarie 2008 intentată în baza titlului executoriu nr. 2-5663/2007, a fost preluată de executorul judecătoresc Svetlana Mocanu.

Prin încheierea din 11 septembrie 2012, executorul judecătoresc Svetlana Mocanu a stabilit o restanță la plata pensiei de întreținere a copilului minor care urma să fie încasată de la debitorul Eugeniu Cebotari, în mărime de 56 881, 18 lei.

Menționează reclamanta că executorul judecătoresc Svetlana Mocanu nu a întreprins măsurile necesare în vederea executării titlului executoriu nominalizat, iar, prin urmare, debitorul Eugeniu Cebotari nu a restituit suma datorată, care s-a majorat esențial și la moment este una impunătoare.

Cu atât mai mult că, prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 23 iulie 2014 executorul judecătoresc Svetlana Mocanu a fost obligată să examineze cererea creditorului Nadejda (Cebotari) Rîmbu din 15 aprilie 2014, în cadrul procedurii de executare nr. 137p/a-213/2012 și să intenteze procesul contravențional în privința debitorului Eugeniu Cebotari pentru neexecutarea hotărârii.

Astfel, reclamanta invocă că urmare a neexecutării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, i-a fost cauzat un prejudiciul moral estimat în mărime de 50 000 lei.

Reclamanta și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. art. 6, 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 30 noiembrie 2016, în proces s-a atras în calitate de intervenient accesoriu, executorul judecătoresc Andrei Jitaru.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 20 ianuarie 2017 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

S-a constatat încălcarea dreptului Nadejdei Rîmbu la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 2-5663/07 din 23 octombrie 2007.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Nadejdei Rîmbu prejudiciul moral în sumă de 15 000 lei.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Nadejdei Rîmbu cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

În motivarea soluției, instanța de fond a constatat temeinicia acțiunii înaintate prin prisma Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, având în vedere tergiversarea executării hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 2-5663/07 din 23 octombrie 2007 pentru o perioadă de 10 ani în partea încasării sumei de 11 799,50 lei și o perioadă de peste 7 ani 6 luni în partea încasării pensiei alimentare pentru copilul minor.

Reieșind din circumstanțele cauzei, prima instanță a menționat că despăgubirea în sumă de 15 000 lei constituie o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat reclamantei prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 31 ianuarie 2017 Nadejda Rîmbu a declarat apel, solicitând modificarea acesteia prin majorarea cuantumului sumei prejudiciului moral de la 15 000 lei la 50 000 lei.

Ulterior, la 15 februarie 2017 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin cererea de apel motivată din 12 mai 2017 Ministerul Justiției a solicitat casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției.

S-a admis apelul declarat de Nadejda Rîmbu.

S-a modificat hotărârea Judecătoreiei Chișinău (sediul Buiucani) din 20 ianuarie 2016 și s-a majorat suma prejudiciului moral dispusă spre încasare de la 15 000 lei la 25000 lei.

În rest hotărârea primei instanțe s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a constatat încălcarea dreptului reclamantei la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă greșit a apreciat că suma de 15 000 lei constituie o satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat.

Astfel, ținând cont de circumstanțele cauzei, conduita autorităților și durata tergiversării executării hotărârii judecătorești, instanța de apel a reținut că cuantumul prejudiciului moral urmează a fi majorat până la suma de 25 000 lei, care este unul echitabil și derivă însăși din importanța cauzei pentru reclamantă.

La 08 septembrie 2017 Ministerul Justiției a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

În acest sens, invocă că au fost aplicate eronat normele de drept material și apreciate arbitrar probele anexate la materialele dosarului.

Sușține că instanța de apel și instanța de fond au apreciat superficial înscrisurile anexate și raportul motivat prezentat de către executorului judecătorec, în condițiile în care din conținutul acestora rezultă că neexecutarea hotărârii judecătorești până la momentul actual se datorează complexității obiectului executării.

Totodată, consideră că instanțele de judecată neîntemeiat au dispus încasarea sumei cu titlu de compensare a prejudiciului moral, care este una excesivă și nejustificată.

Consideră că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, la stabilirea necesității acordării reparării prejudiciului și, după caz, mărimea acestuia, se ține cont de jurisprudența Curții Europene, care relevă expres - sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă numai pe seama unei părți, dar se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor participanți în proces și jurisprudența Curții, excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

La fel, reține că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă în mod automat dreptul la încasarea despăgubirii prejudiciului cauzat în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Acordarea de satisfacții bănești nu constituie o regulă generală, dar fiind o excepție de la această

regulă. Or, potrivit art. 5 din Legea nr. 87, simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Recurentul și-a întemeiat recursul în baza prevederilor art. 119 din Constituția Republicii Moldova, art. 13 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 429, 430, 434, 436, 437, 432 alin. (1) și (2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

La 30 octombrie 2017 intimata Nadejda Rîmbu a depus referință, prin care a exprimat dezacordul cu recursul declarat de Ministerul Justiției, considerându-l neîntemeiat și pasibil de a fi respins ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost recepționată de recurent la 02 august 2017 (f.d. 196), recursul înaintat la 08 august 2017, se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [*cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230*]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45*).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39*).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (*Helmers împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A*).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Iulia Sîrcu

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari